

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство комуникација и транспорта
Дирекција за цивилно ваздухопловство

А

С

Д

Ж

В

**ПРАВИЛНИК О УСЛОВИМА И НАЧИНУ
ИЗДАВАЊА ПОТВРДЕ АЕРОДРОМСКОГ
ОПЕРАТОРА**

Датум: 10. фебруар 2005. године
Референтни број: 02-292.3 -1410/04
Језик: српски

На основу члана 61. став 1. и члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/2), члана 6. став 1. и члан 14. став 3, 5. и 7. Закона о ваздухопловству БиХ ("Службени гласник БиХ", број 2/04), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ИЗДАВАЊА ПОТВРДЕ АЕРОДРОМСКОГ ОПЕРАТОРА

ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

Члан 1.

Овим правилником се регулише поступак за добијање потврде аеродромског оператора (у даљем тексту: потврде за аеродром) који обухвата услове за добијање, провођење поступка за издавање /одбијање, допуне/измјене, пренос и отказивање, обавезе оператора аеродрома, сигурносне прописе, инспекције и тестирања, привремено одузимање, суспензија и поништење потврде за аеродром.

Члан 2.

Одредбе овога правилника у цијелости се примјењују на:

- а) аеродроме са чврстом подлогом који се користе за јавни превоз путника и роба у домаћем и међународном ваздушном саобраћају;
- б) аеродроме који се користе ноћу и за обуку професионалног особља; и
- ц) војне аеродроме који се користе у цивилне сврхе ради јавног превоза путника и робе.

Одредбе овога правилника селективно се примјењују на спортске и приватне аеродроме, хелидроме и хидродроме који подлијежу издавању потврде за аеродром.

Члан 3.

Термини

Термини наведени у овом правилнику имају следеће значење:

Аеродром

Унапријед дефинисано подручје на земљи (укључујући објекте, инсталације и опрему) намијењено за кориштење у сврхе слетања, полетања и кретања авиона на површини, у било којем дијелу или у цјелини.

Потврда за аеродром

Потврда за рад аеродрома издата од стране одговарајуће ваздухопловне власти.

Аеродромски објекти и опрема

Објекти и опрема у или ван граница аеродрома, који су изграђени или инсталирани и одржавани за слетање, полетање и кретање ваздухоплова на површини.

Аеродромски приручник

Приручник који представља дио Захтјева за издавање потврде за аеродром сходно овим регулативама са свим допунама прихваћеним /одобреним од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

Аеродромски оператор

У односу на потврду за аеродром, односи се на имаоца потврде.

Аеродром са потврдом

Аеродром чијем је оператору одобрена аеродромска потврда.

Маневарска површина

Дио аеродрома за полетања, слетања и таксирања ваздухоплова, искључујући платформу.

Ознаке

Симбол или група симбола постављени на површини зона за кретање, за преношење аеронаутичких информација.

Максималан капацитет носивости

У односу на ваздухоплов, мисли се на максималан капацитет путника/сједишта у ваздухоплову, или максималан плаћени терет у сертификату ваздухоплова под дозвољеним типом.

Максималан капацитет путничких сједишта

У односу на ваздухоплов, мисли се на максималан број сједишта за путнике у сертификату ваздухоплова под дозвољеним типом.

Препрека

Сви фиксни (било привремени или трајни) и мобилни објекти или њихови дијелови који су лоцирани у зони намијењеној за кретање ваздухоплова или који прелазе изнад дефинисане површине намијењене заштити ваздухоплова у лету.

Систем управљања безбједности

Систем управљања безбједности на аеродрому који укључује, организацију, дужности, процедуре, процес и мјере за имплементацију сигурносне политике аеродрома од стране аеродромског оператора, који контролише безбједност на, и сигурну употребу аеродрома.

Оперативно особље аеродрома

Подразумијева сво особље радно ангажовано на аеродрому, без обзира да ли је запослено код оператора аеродрома или не, уколико обавља своје дужности са приступом маневарским површинама и платформи.

ОБАВЕЗА ИЗДАВАЊА ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 4.

Потврду за аеродром морају имати аеродроми који се користе за операције полетања и слетања следећих типова ваздухоплова:

- а) ваздухоплове чија дозвољена максимална тежина у полијетању (MTOW) прелази 2370 кг, а који обављају јавни ваздушни саобраћај путника и робе, ваздухоплове који се користе у сврху обучавања летачког особља за добијање професионалних дозвола и стицање овлаштења;
- б) ваздухоплови чија довољна максимална тежина у полетању (MTOW) не прелази 2370 кг - који се користе за:
 - 1. редован јавни превоз путника и робе;
 - 2. летове у сврху обучавања летачког особља за добијања професионалних дозвола и стицања овлаштења или за тестирање;
 - 3. летове у сврху јавног превоза ноћу; и
 - 4. летове у пољопривредне сврхе.
- ц) Хеликоптере који се користе како је горе наведено под 1. и 3.

ВРСТЕ ПОТВРДА ЗА АЕРОДРОМ

Члан 5.

Аеродром у складу са процедуром издавања може добити потврду за аеродром за јавну употребу (PUBLIC USE) и обичну потврду за аеродром (ORDINARY).

Аеродром коме је издата потврда за јавну употребу у Ваздухопловним информацијама AIP-у Босне и Херцеговине мора бити наведено вријеме отворености и аеродром мора за вријеме отворености бити доступан свим особама под истим условима.

Аеродром коме је издата обична потврда, користи се од стране власника потврде или особе које он посебно овласти. Власник ове потврде није дужан пријавити вријеме отворености аеродрома у AIP-у Босне и Херцеговине. Уколико то пријави аеродром мора бити отворен за то вријеме без обзира на потребе саобраћаја.

Уколико вријеме отворености аеродрома није наведено, доступност аеродрома и објекте може бити у АИР-у Босне и Херцеговине приказано по принципу "Према потреби".

За вријеме провођења процеса за издавање потврде за аеродром може се издати Привремена потврда (TEMPORARY) у складу са чланом 48. овога правилника.

УСЛОВИ ВАЖНОСТИ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 6.

Међународни ваздушни транспорт унутар Босне и Херцеговине и обука професионалног летачког особља може бити дозвољен само на аеродромима којим је издата потврда од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине у складу са Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине и одредбама овога правилника.

Ниједна особа не може руководити аеродромом нити дозволити његово кориштење за међународни или унутрашњи ваздушни саобраћај унутар Босне и Херцеговине ако не поседује важећу потврду за аеродром, издату од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

Члан 7.

Потврда за аеродром се може издати физичкој или правној особи (компанији, подuzeћу или другим установама) који испуњавају услове за издавање потврде, у складу са члановима 32. и 33 овога правилника.

Имаоц потврде за аеродром - оператор аеродрома за јавну употребу је уједно и власник потврде. Потврда за аеродром се не може продавати или као власништво преносити са једне на другу особу.

Након окончања процедуре и издавање потврде за аеродром Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине директно у координацији са надлежним ентитетским дирекцијама је одговорна да контролише и утврђује да ли власник потврде и даље испуњава услове за издату потврду.

Члан 8.

Власник потврде за аеродром дужан је да поштује и спроводи одредбе Конвенције о међународној цивилној авиацији, посебно Анекс 14 I дио и пратеће документе ИКАО-а, билатералне и мултилатералне договоре и споразуме чији је Босна и Херцеговина потписник а који се односе на ваздухопловство, Закон о ваздухопловству Босне и Херцеговине, прописе и услове под којима је издата потврда.

Оператор аеродрома дужан је да омогући неометан приступ овлашћеном особљу Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ради инспекције, прегледа, тестирања аеродромских објеката, опреме, услуга, докумената и др.

Члан 9.

Власник потврде за аеродром дужан је да предузме све неопходне мјере да аеродром и додани му ваздушни простор буде безбједан за употребу.

Исто тако, обавезан је да осигура да аеродромски објекти, опрема и запослено особље раде у складу са условима и правилима потврде за аеродром.

Ако у току важења потврде за аеродром Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине утврди да аеродромски оператор не испуњава неке од услова под којим је издата потврда или установи да више не може изводити одобрене операције на безбједан начин, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће привремено одузети (суспендовати) или поништити издату потврду.

УСЛОВИ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 10.

Према члану 14. Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине потврда за аеродром може бити издата након што се испуне сљедећи услови:

- 1) да је подносилац захтјева оператор аеродрома или је потпуно овлашћен од стране оператора да руководи аеродромом и носилац је потврде за аеродром која ће се издати;
- 2) да физичке карактеристике аеродрома и његова визуелна средства, као и околни терен, зграде, објекти и њихове ознаке, испуњавају ИКАО стандарде и праксу за категорије ваздухоплова које су предвиђене да користе аеродром;

-
- 3) да су навигациона средства и уређаји за слетање као и други телекомуникациони уређаји и системи напајања електричном енергијом на аеродрому адекватни за предвиђене операције аеродрома;
 - 4) да је ниво услуга у ваздушном саобраћају које су осигуране на аеродрому у складу с овим правилником и одредбама Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине;
 - 5) да су на аеродрому на задовољавајућем нивоу осигуране метеоролошке услуге;
 - 6) да је програм безбједности аеродрома у складу с чланом 57. став 4. Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине;
 - 7) да су израђени прихватљиви планови за ванредне околности на аеродрому и да ће се редовито ажурирати;
 - 8) да су успостављене одговарајуће ватрогасне и спасилачке службе са адекватним бројем одговарајућег и обученог особља;
 - 9) да постоји прихватљива унутрашња административна организација и управа аеродрома и систем управљања сигурности; и
 - 10) да је успостављена одговарајућа контрола и сарадња са локалним властима у циљу спречавања изградње (високих зграда, других објеката или постављања свјетала), што представља опасност за одвијање ваздушног саобраћаја

Члан 11.

Оператор аеродрома који поднесе захтјев и доказе о испуњености услова за издавање потврде за аеродром, а након проведег поступка о испуњености услова за издавање у складу са члановима 32. и 33. овог правилника добиће потврду за аеродром.

Члан 12.

Зависно од врсте потврде за аеродром, оператор аеродрома, је дужан да се придржава стандардних и допунских услова и ограничења прописаних за кориштење аеродрома, који чине саставни дио потврде за аеродром.

ОПЕРАТИВНЕ НАРЕДБЕ И ОБАВЈЕШТЕЊА

Члан 13.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може издавати наредбе и обавјештења уз овај правилник с циљем безбједних спровођења операција на аеродрому. Ове наредбе и обавјести су обавезујуће за власника потврде за аеродром.

Овим наредбама се може забранити, ограничити, промијенити или одредити посебни захтјеви и услови у интересу безбједности спровођења операција на аеродрому.

Оперативна наредба и обавјештење садрже:

- а) налог издавања;
- б) примјењивост и вријеме трајања; и
- ц) мјере и поступке које треба да предузме оператор аеродрома.

Оперативне наредбе и обавјештења ће накнадно бити укључени у овај правилник.

ТРОШКОВИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 14.

За провођење поступка утврђивања услова за издавање, продужење, измјену/допуну, пренос и отказивање потврде за аеродром и само издавање, аеродромски оператор је обавезан да плати прописану накнаду, чији износ ће бити одређен посебном одлуком и представљаће саставни дио овога правилника.

ПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 15.

Оператору аеродрома који поднесе доказе о испуњености услова за пружање услуга у ваздушном саобраћају на аеродрому, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће издати потврду за аеродром.

Процес издавања потврде обухвата:

- а) активности прије подношења захтјева;
- б) подношење и разматрање захтјева;
- ц) провођење поступка утврђивања испуњености услова за издавање потврде;
- д) рјешавање по Захтјеву (издавање или одбијање); и
- е) објављивање информација како аеродром посједује важећу потврду, као и других потребних информација у АИР-у Босне и Херцеговине.

а) Активности прије подношења захтјева

Члан 16.

Подносиоц захтјева упознаје Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине са својим намјерама и плановима за обављање аеродромских операција. Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине информише подносиоца захтјева са прописима, процедурама и обавезама које је потребно испунити како би се добила потврда за аеродром.

Подносиоц захтјева треба јасно да разумије: форму и садржај захтјева, документацију коју треба да достави уз захтјев, поступак утврђивања испуњености услова за издавање потврде за аеродром, и потребу пуне сарадње и кооперативности у процесу издавања потврде и након издавања потврде за аеродром.

Координацију са подносиоцем захтјева обавља овлаштена особа из Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине једним од начина комуникације, путем телефона, писменим актима, електронском поштом или непосредним састанцима.

Члан 17.

Особе задужене за безбједност и стандарде на аеродрому у сарадњи са експертима за ваздушне операције и инспектором за аеродроме Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, на основу изнесених намјера и планова из захтјева треба да обави процјену:

- а) правног статуса подносиоца захтјева и земљишта на и око аеродрома;
- б) летачких операција са аспекта безбједности, укључујући: препреке и околни терен, близину других аеродрома укључујући и војне аеродроме, ограничено забрањене и забрањене зоне, контролисане зоне за летења и постојеће процедуре за инструментално прилажење на аеродром;
- ц) заштиту околине од буке и гасова на аеродрому; и
- д) финансијских услова и стања кроз анализу: биланса стања, биланса успјеха и бизнис плана.

У ову процјену могу бити укључене и друге информације и подаци. Уколико процјена није задовољавајућа онда престаје потреба за даљњом процедуром о чему треба обавијестити подносиоца захтјева.

Члан 18.

У случају позитивног резултата процјене члана 17. овога правилника, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине треба да обавијести подносиоца захтјева да:

- а) поднесе захтјев за добијање потврде за аеродром са аеродромским приручником и прилозима; и
- б) изврши детаљно упознавање са прописима и пратећим документима издатим од ИКАО и Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, који се односе на добијање потврде за аеродром.

Образац захтјева за издавање потврде за аеродром дат је у прилогу број 2. овог правилника и чини његов саставни дио.

б) Подношење и разматрање захтјева

Члан 19.

Захтјев за издавање потврде за аеродром подноси се Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине 90 (деведесет) дана прије отпочињања операција на аеродрому.

Као прилози уз захтјев морају се доставити:

а) два примјерка аеродромског приручника припремљеног у складу са прилогом број 1 овога правилника и размјером очекиваних операција на аеродрому;

б) подаци за руководеће и одговорне особе према образцу у прилогу захтјева; и

ц) доказ о уплати прописаних накнада за издавање потврде за аеродром.

Зависно од почетних процјена и потреба у току провођења поступка издавање потврде за аеродром, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може захтијевати достављање и других докумената и доказа од подносиоца захтјева.

Вријеме подношење захтјева рачуна се од дана када подносиоц захтјева достави комплетно све тражене прилоге и потребне доказе.

Члан 20.

Након пријема захтјева овлаштена особа Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине за аеродроме обавезна је да утврди да ли постоје формални недостаци у погледу сљедећих услова:

- 1) да је захтјев поднесен на прописаном образцу;
- 2) да захтјев садржи све податке неопходне да се по истом може поступити;
- 3) да је аеродромски приручник по форми и садржају израђен у складу са захтјевима овога правилника;
- 4) да су подаци за руководеће и одговорне особе попуњени на прописаном образцу и потпуни;
- 5) да су уплаћене прописане накнаде за поступак издавање потврде за аеродром; и
- 6) да су приложени додатни документи и докази у складу са захтјевом и потребама аеродрома.

Члан 21.

Подносиоц захтјева дужан је да отклони све недостатке и примједбе које се од њега захтијевају у комплетирању захтјева.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева може одредити рок у коме је обавезан да отклони недостатке и примједбе.

Уколико подносиоц захтјева не отклони недостатке у одређеном року, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће донијети рјешење којим се захтјев одбацује.

Члан 22.

Након испуњења захтјева из члана 20. и 21. овога правилника Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће комплетирати цијели предмет и доставити га надлежној ентитетској дирекцији на даље провођење поступка утврђивања испуњености услова за издавање потврде за аеродром, у складу са Законом о цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине и Одлуке Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о чему треба бити обавијештен и подносиоц захтјева.

ц) Провођење поступка утврђивања испуњености услова за издавања потврде за аеродром

Члан 23.

У складу са Одлуком Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о делегирању функција ентитетским дирекцијама, исте су дужне да проведу поступак утврђивања испуњености услова за издавање потврде за аеродром.

Поступак проводи комисија која се састоји од предсједника и чланова комисије.

Састав комисије чине стручњаци за сљедеће области:

- а) инспектора за аеродроме;
- б) инспектора за ваздушну политику - операције;
- ц) инспектора за електроенергетска и визуелна навигацијска средства;
- д) инспектора за противпожарну заштиту и спасавање;

-
- е) инспектора за прихват и отпрему путника и робе- аеродромске услуге;
 - ф) инспектора за безбједност аеродрома;
 - г) инспектора за организацију и рад аеродрома;
 - х) инспектора за објекте високе и ниске градње.

Предсједника и чланове комисије именује надлежна ентитетска дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине према конкретним потребама и захтјевима. Ангажоване особе морају бити овлаштене од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

У раду комисије могу се по потреби ангажовати и други појединци или организације.

Члан 24.

Поступак утврђивања испуњености услова за издавање потврде за аеродром обухвата:

1. прелиминарну процјену захтјева и оцјену документације; и
2. провођење оперативне инспекције аеродрома.

1. Прелиминарна процјена захтјева и оцјена документације

Члан 25.

Прелиминарна процјена треба да открије евентуалне недостатке, пропусте или критичне ситуације које могу непосредно утицати на правилно и безбједно извршење предложених операција и провођење оперативне инспекције. Квалитетна и потпуна прелиминарна процјена знатно утиче на ефикасност и квалитет оперативне инспекције.

Она даје могућност подносиоцу захтјева да у одређеном временском периоду исправи евентуалне недостатке или припреми алтернативне приједлоге прије оперативне инспекције.

Комисија сачињава Извјештај о прелиминарној процјени у писменом облику.

Члан 26.

Прелиминарна процјена проводи се појединачно по појединим областима на експертском нивоу и тимски са цијелом комисијом.

Она укључује:

- а) процјену летачких операција, статуса подносиоца захтјева и земљишта на и око аеродрома и еколошких услова односно заштите околине, уколико нису раније проведени;
- б) процјену могућих одступања од стандарда или препоручене праксе;
- ц) потребу провођења аеронаутичких студија односно предлагање или доношење изузећа и олакшица; и
- д) процјена аеродромског приручника, који је средишњи дио посла, а укључује:
 - форму и садржај аеродромског приручника у односу на захтјев из прилога 1, овога правилника и чланова 53., 54. и 55. правилника,
 - провјеру тачности свих података о објектима, опреми, услугама и усклађеност са стандардима, посебно података који се преносу у АИР Босне и Херцеговине,
 - правилност и адекватност оперативних процедура аеродрома у редовним и ванредним ситуацијама и усклађеност са стандардима и праксом,
 - структура управе и организација аеродрома, искуство дужности и одговорности руководећег особља, и
 - систем управљања безбједности аеродрома.

У прелиминарну процјену могу се укључити, разматрати и оцјењивати и друга питања која утичу на безбједност извођења операције на аеродромима, о чему одлучује комисија или поједини члан. Подносилац захтјева дужан је доставити све тражене податке и доказе комисији.

Члан 27.

Резултати прелиминарне процјене саопштавају се подносиоцу захтјева. Уколико су резултати позитивни прелази се на оперативну инспекцију. Уколико постоје озбиљне примједбе подносиоцу захтјева се конкретно указује на сва одступања или неправилности и даје рок за отклањање истих.

Подносилац захтјева дужан је да отклони све примједбе на начин и у року како се то од њега захтијева.

Уколико подносиоц захтјева не отклони недостатке на начин и у року како се то од њега захтијева, комисија ће предложити Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине да донесе закључак којим се захтјев одбацује.

2. Оперативна инспекција

Члан 28.

Уколико резултати прелиминарне анализе покажу да ће аеродромски оператор бити у могућности да безбједно удовољи траженом нивоу операција, приступа се оперативној инспекцији. Овом инспекцијом проводи се преглед аеродрома ради процјене и верификације стварних података о аеродромским објектима, услугама и опреми како би се утврдила да одговарају међународним стандардима и препорученој пракси.

Члан 29.

Оперативна инспекција обухвата сљедеће:

- а) верификацију података на лицу мјеста; и
- б) провјеру објеката и опреме која укључује:
 - 1) димензије и стање површинског слоја код:
 - полетно слетне стазе (ПСС),
 - рамена ПСС,
 - траке паралелне са ПСС,
 - крај ПСС и зоне безбједности,
 - зауставне и чисте зоне,
 - рулнице,
 - рамена рулница,
 - траке паралелне са рулницама,
 - платформу - е,
 - писте -а, рамена писте итд.
 - 2) присуство препрека на површинама забрањеним за препреке на аеродрому и у околини;
 - 3) провјеру аеронаутичких свјетала и забиљешки њихових провјера укључујући:
 - свјетла ПСС и рулница,
 - прилазна свјетла,
 - РАР/ АРАР или Т - VASIS / АТ - VASIS
 - свјетла платформе,
 - освјетљавање препрека,
 - свјетла активирана од стране пилота, ако постоје,
 - систем визуелног навођења на пристаништу.
 - 4) помоћно напајање;
 - 5) индикаторе правца вјетра;

-
- 6) означавање индикатора правца вјетра;
 - 7) обиљежавање и сигнализација аеродрома;
 - 8) знакове у зони кретања;
 - 9) позиције за авионе;
 - 10) позиције за уземљења;
 - 11) противпожарну и спасилачку опрему и инсталације;
 - 12) опрему за одржавање аеродрома посебно опрему за одржавање објеката у стерилној зони укључујући и опрему за мјерење коефицијента трења на површини писте;
 - 13) чистаче писте и опрему за зимско одржавање;
 - 14) опрему за уклањање оштећених авиона;
 - 15) процедуре и опрему службе за сузбијање дивљачи;
 - 16) двосмјерне радио станице инсталиране у сваком возилу које користи оператор у зонама кретања;
 - 17) медицинска служба;
 - 18) присуство свјетала које могу угрозити безбједност авиона; и
 - 19) објекте за снабдијевање горивом.

У оперативну инспекцију могу бити укључени и други објекти, услуге и опрема и сва битна питања која утичу на безбједност аеродромских операција, о чему одлучује комисија.

Подносилац захтјева дужан је омогућити несметан приступ и доставити све податке и информације које се од њега траже.

Члан 30.

На крају оперативне инспекције комисија је дужна да сачини извјештај у коме се износе резултати и степен испуњености постављених услова и стандарде за обављање аеродромских операција.

Уколико су резултати позитивни комисија ће предложити издавање потврде за аеродром, односно уколико нису у договору са подносиоцем захтјева ће предложити начин и рокове отклањања недостатка.

Члан 31.

Комисија је обавезна да достави Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине Извјештај о проведеном поступку утврђивања испуњености услова за издавање потврде за аеродром са доказима, односно цјелокупну документацију поступка утврђивања у року од 90 (деведесет) дана и о томе извијестити надлежну ентитетску дирекцију.

Уколико се поступак не може окончати до овога рока, комисија је обавезна да Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине достави извјештај о разлозима који су довели до неиспуњења рока из претходног става и предложити нови рок.

У оправданим случајевима Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може дозволити продужење рока.

д) Издавање или одбијање издавања потврде за аеродром

Члан 32.

Прије одобрења потврде за аеродром, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине мора констатовати да:

- а) подносиоц захтјева и аеродромско особље имају задовољавајуће искуство за рад и одржавање аеродрома за тражени ниво операција;
- б) аеродром нуди безбједно окружење за провођење ваздушних операција;

-
- ц) аеродромски приручник садржи све релевантне информације, вјеродостојно описује објекте, опрему и услуге на аеродрому;
- д) аеродромски објекти, опреме и услуге задовољавају стандарде и прописе ICAO Annex 14 и пратећих докумената као и прописе и захтјеве Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине;
- е) оперативне процедуре на аеродромима садрже мјере за безбједност ваздухоплова, објекта, опреме и особља; и
- ф) аеродром има адекватну организацију и систем управљања безбједности.

Члан 33.

Потврда за аеродром биће издата након што Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине утврди да су:

1. испуњени сви услови наведени у захтјеву за издавање потврде за аеродром;
2. резултати комисијског извјештаја обављених прегледа, инспекције и тестирања задовољавајући;
3. испуњени захтјеви члана 14. Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине;
4. одобрени потребни документи (аеродромски приручник, програм безбједности и слично);
5. потпуно испуњени сви захтјеви члана 32. овога правилника.

Члан 34.

Када Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине утврди да су испуњени услови из члана 32. и 33. овог правилника, за издавање потврде за аеродром, издаће Рјешење о испуњености услова за издавање потврде.

На основу Рјешења из претходног става Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине издаје потврду за аеродром на обрасцу у прилогу бр. 4.,5.,или 6., који је саставни дио овога правилника, зависно од врсте потврде за аеродром.

Уз потврду за аеродром се издаје и спецификација стандардних и допунских услова и ограничења којих се аеродромски оператор мора придржавати приликом кориштења аеродрома.

Стандардни и допунски услови и ограничења дати су у прилогу 4а, 5а, 6а овога правилника у обрасцима за:

- "ЈАВНУ УПОТРЕБУ АЕРОДРОМА",
- "ОБИЧНУ ПОТВРДУ ЗА УПОТРЕБУ АЕРОДРОМА" и
- "ПРИВРЕМЕНУ УПОТРЕБУ АЕРОДРОМА",

који чине саставни дио овога правилника.

Потврда за аеродром се издаје на језику једног од три конститутивна народа Босне и Херцеговине и на енглеском језику.

Обавјештење са копијом издате потврде за аеродром и спецификација услова за кориштење Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доставља надлежној ентитетској дирекцији.

Члан 35.

Уколико се током поступка доношења одлуке о издавању потврде за аеродром од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине установе одређени пропусти или мањкавости у испуњењу услова, може се тражити од подносиоца захтјева да исте на прописан начин и у року отклони, након чега ће поново предмет бити узет у разматрање.

Уколико подносиоц захтјева одбије или не отклони недостатке Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће донијети закључак којим се захтјев за издавање потврде за аеродром одбацује.

Члан 36.

Уколико Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине током поступка доношења одлуке о издавању потврде за аеродром, установи да подносилац захтјева не задовољава прописане услове за аеродромског оператора, донијеће ријешење којим се захтјев за издавање потврде за аеродром одбија.

Одбијање издавања потврде за аеродром подносиоцу захтјева се доставља писменим путем са разлозима одбијања који могу бити из разлога што је:

- а) инспекцијом утврђено да аеродромски објекти, опрема и услуге не задовољавају у одређеним мјерама безбједност ваздушних операција;
- б) процјеном оперативних процедура аеродрома је утврђено да не задовољавају безбједност ваздушних операција у одређеној мјери;
- ц) процјеном аеродромског приручника је утврђено да не садржи све појединости и да није урађен према захтјеву;
- д) процјеном горе наведених или неких других чињеница (које буду наведене) је утврђено да подносилац захтјева неће бити у могућности да на одговарајући начин врши операције и одржава аеродром као што је то условљено прописима;
- е) уколико се установи да подносилац захтјева није у могућности да изводи тражени ниво аеродромских операција могу му се предложити алтернативе.

Подносиоц захтјева на закључке и рјешења Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може поднијети жалбу редовним путем, Министарству комуникација и транспорта Босне и Херцеговине у року од 8 (осам) дана. Жалба се подноси преко Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

е) Објављивање информације како аеродром посједује важећу потврду, као и других потребних информација у АИР-у Босне и Херцеговине

Члан 37.

Након завршетка процеса издавања потврде, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине је обавезна да достави све потребне податке о аеродрому Служби ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (АИС-у), ради објављивања у АИР-у Босне и Херцеговине.

САДРЖАЈ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 38.

Потврда за аеродроме садржи сљедеће податке:

- 1. назив овлаштеног органа који је издао потврду,
- 2. врста потврде за аеродром,
- 3. сједиште и адреса власника потврде,
- 4. законски основ издавања потврде, и
- 5. вријеме трајања потврде.

Као прилог потврди издаје се спецификација услова за кориштење аеродрома, који чине саставни дио потврде. У спецификацији се наводе: стандардни услови, допунски услови, ограничења и изузећа - олакшице уколико их је оператор добио.

Са промјеном услова за издавање потврде и промјена на аеродрому могу се мијењати и допуњавати услови и ограничења кориштења аеродрома.

ТРАЈАЊЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 39.

Потврда за аеродром може се издати у трајању од:

- а) 24 мјесеца код првог издавања;
- б) неограничено након другог издавања;
- ц) времену који је захтијевао власник аеродрома; и
- д) времену који Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине одреди зависно од стања и могућности испуњења услова на аеродрому.

У свим наведеним случајевима оператор аеродрома мора континуирано задовољавати услове под којима је потврда за аеродром издата.

Ако оператор аеродрома престане удовољавати неким од услова под којима је потврда издата, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине је може ограничити, суспендовати на одређено вријеме до оклањања разлога за суспензију.

ИЗМЈЕНА / ДОПУНА ИЗДАТЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 40.

Власник потврде за аеродром дужан је да извјести Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о свакој насталој промјени било ког услова на основу којих је издата потврда за аеродром, а посебно у случајевима када наступе:

- а) промјене власничке структуре или управе аеродрома;
- б) промјене начина кориштења или одређених операција аеродрома;
- ц) промјене оператора или даваоца услуге;
- д) промјене граница аеродрома; и
- е) власник потврде тражи допуну / измјену коју би желио да направи у аеродромском приручнику или у потврди за аеродром.

Члан 41.

Захтјев за измјену / допуну потврде за аеродром мора бити достављен у Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине најмање 30 (тридесет) дана прије намјераване измјене / допуне.

Услови и начин који су прописани за издавање потврде за аеродром важе и за измјену/допуну, с тим што се уважавају специфичности које се односе на измјену/допуну и карактера промјене.

Сваке одобрене промјене морају се унијети у потврду за аеродром и аеродромски приручник.

ПРОДУЖЕЊЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 42.

Власник потврде је дужан да најмање 60 (шездесет) дана прије истека важности одобрене потврде Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине поднесе захтјев за продужење важности исте.

Услови и начин који је прописан за издавање потврде за аеродром важе и за продужење.

ПРЕНОС ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 43.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може одобрити пренос потврде за аеродром на новог оператора аеродрома у случајевима када:

- а) постојећи власник потврде писменим путем у року од најмање деведесет (90) дана прије престанка рада аеродрома, обавијести Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине да ће престати са овим операцијама у складу са датумом одређеним у обавијести;
- б) постојећи власник потврде у писменом облику обавијести Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине који је нови оператор аеродрома;
- ц) нови оператор аеродрома писменим путем у року од најмање деведесет (90) дана прије него што постојећи власник престане са радом на аеродрому, затражи од Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине да се на њега пренесе постојећа потврда за аеродром; и
- д) нови оператор аеродрома испуни прописане услове из члана 32. и 33. овога правилника

Члан 44.

Уколико се операције на аеродрому проводе у току преноса потврде за аеродром, постојећи власник потврде сноси сву одговорност за операције на том аеродрому све до издавања потврде новом оператору.

У сваком случају, нова потврда за аеродром мора бити одобрена, а стара повучена од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине прије отпочињања операција под новом потврдом за аеродром.

Члан 45.

Код преноса потврде за аеродром могу се примјенити одредбе члана 48. и 49. овога правилника којима се регулишу услови издавања привремене потврде.

ОТКАЗИВАЊЕ - ВРАЋАЊЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 46.

Власник потврде за аеродром може се добровољно одрећи потврде, али мора писменим путем у року од најмање деведесет (90) дана прије престанка операција на аеродрому обавијести Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о отказивању - враћању потврде за аеродром.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће отказати потврду након што:

- а) утврди да је оператор који тражи отказивање власник потврде;
- б) утврди да је обавијест примјене у складу са претходним ставом; и
- ц) провјери да обавијест достављена од оператора укључује:
 - 1) информацију да ће у случају да аеродром остане отворен, бити објављен одговарајући NOTAM о промјени статуса, и
 - 2) предузете одговарајуће неопходне мјере безбједности од стране оператора у случају да ће аеродром бити затворен за саобраћај, као што је удаљавање свих ознака, маркера итд.

Уколико ће аеродром остати отворен за кориштење као аеродром без потврде за аеродром, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине преко надлежне ентитетске дирекције треба да осигура да сви безбједни услови за оперативност таквог аеродрома требају бити испуњени у складу са промијењеним статусом.

Члан 47.

Након што утврди све чињенице Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће у складу са захтјевом оператора издати рјешење о новом статусу аеродрома, односно да ли се аеродром затвара или постаје аеродром без потврде за аеродром.

С обзиром на нови статус аеродрома без потврде за аеродром или затвореног аеродрома потребно је обавијестити Службу ваздухопловних информација (AIS) како би унио промјену статуса аеродрома у AIP-у Босне и Херцеговине.

ПРИВРЕМЕНА ПОТВРДА ЗА АЕРОДРОМ

Члан 48.

За вријеме провођења поступка за издавање или пренос потврде за аеродром Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може издати привремену потврду за аеродром и тиме одобрити провођење операција на аеродрому у случају када је:

- а) поднесен захтјев за издавање или пренос потврде за аеродром са потребним доказима, посебно аеродромским приручником,
- б) покренут поступак за утврђивање испуњености услова за издавање односно пренос потврде за аеродром и исти ће бити издат по завршетку поступка,
- ц) издавање потврде је од јавног значаја, и
- д) утврђено да издавање привремене потврде за аеродром не утиче на безбједност ваздушног саобраћаја, што се утврђује прегледом документације и аеродрома од стране надлежне ентитетске дирекције или аеронаутичким студијама подносиоца захтјева којим се доказује да услов који није испуњен не утиче на безбједност ваздушног саобраћаја.

Члан 49.

Привремена потврда за аеродром издаје се на обрасцу прилога број 6. овог правилника са спецификацијом о стандардним условима кориштења аеродрома, који чине саставни дио потврде.

Вријеме трајања привремене потврде за аеродром је двије (2) године. Привремена потврда за аеродром престаје важити са:

- датумом издавања потврде за аеродром;
- датумом наведеним у привременој потврди за аеродром, а који год наступи прије.

Одредбе овог правилника у погледу услова кориштења аеродрома се примјењују на привремену потврду за аеродром, исто као и на издату потврду за аеродром.

ИЗУЗЕЋЕ - ОЛАКШИЦЕ

Члан 50.

На захтјев оператора аеродрома, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може након цијеловито проведеног поступка одобрити у писменом облику одговарајуће изузеће.

Изузеће се односи на то да оператор аеродрома може одступити од одређених стандардних прописаних услова и процедура, који се могу постићи на други начин, а при томе се не нарушава безбједност операција.

Одступање оператора је условљено тиме да оператор ради у складу са условима и процедурама одређених у потврди, будући да је то од битног интереса за безбједност операција на аеродрому.

Прије одобравања било каквих одступања од стандарда потребно је провести аеронаутичку студију.

Члан 51.

Аеронаутичка студија је студија проблема којим се идентификује и обавља одабир могућих рјешења која су прихватљива, и неће нарушити безбједност.

Аеронаутичку студију може провести Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине или оператор аеродрома.

Аеронаутичке студије раде се у сврху процјене утицаја одступања од аеродромских стандарда и праксе спецификованих у Додатку 14. дио1 Конвенције о цивилном ваздухопловству, а прописаних законом и правилником.

Успоредбом постојећих алтернативних средстава треба процијенити ефикасност сваког и предложити мјере за компензацију, одступања, односно постићи услов да једнак ниво безбједности може бити достигнут и другим средствима.

Аеронаутичке студије не могу се подузимати у случајевима одступања, уколико то није препоручено у Додатку 14. Дио 1. Конвенције о цивилном ваздухопловству.

Члан 52.

Одобрена одступања од стране Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине оператор је дужан да проводи.

Сва одобрена одступања у оригиналном облику морају се налазити у аеродромском приручнику и бити објављена у АИР-у Босне и Херцеговине.

АЕРОДРОМСКИ ПРИРУЧНИК

Члан 53.

Оператор аеродрома мора израдити Аеродромски приручник у коме мора прописати начин обављања свих послова које обавља оператор аеродром или правна особа с којом је склопио уговор о обављању појединих послова на аеродрому.

Уз захтјев за добијање потврде за аеродром оператор аеродрома обавезан је доставити и Аеродромски приручник.

Оператор аеродрома са важећом потврдом мора имати Аеродромски приручник за тај аеродром.

Аеродромски приручник је саставни дио потврде за аеродром. Његово комплетирање и достављање је главни услов за подношење захтјева за издавање потврде за аеродром.

Сврха и обим аеродромског приручника

Члан 54.

Аеродромски приручник је од битног значаја у процесу издавања потврде за аеродром.

Аеродромски приручник треба да садржи све значајне информације о: подручју аеродрома, објектима, услугама, опреми, оперативним процедурама, организацији и управи, укључујући и систем управљања безбједности.

Информације презентирани у приручнику морају показати да ће аеродром дјеловати у складу са стандардима и праксом у процесу издавања потврде за аеродром и да нема недостатака које би негативно утицале на безбједност ваздушних операција.

Информације које садржи приручник обезбјеђују да Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине одреди уређеност аеродрома за предложене операције и оцијени способност оператора аеродрома за добијање потврде.

То је основни документ за обављање инспекције аеродрома у процесу одобравања потврде и кориштења аеродрома.

Структура и садржај аеродромског приручника

Члан 55.

Структура и садржај Аеродромског приручника аеродрома за јавну употребу дати су у Прилогу бр. 1 овога правилника и чини његов саставни дио.

Структура и садржај Аеродромског приручника осталих аеродрома треба бити прилагођене захтјевима и потреби планираних операција на аеродромима.

У аеродромском приручнику морају бити укључени подаци, у обиму у којем се могу примијенити на аеродрому наведене сљедећим редосљедом:

- Дио 1. - треба да садржи основне информације о вођењу и контроли аеродромског приручника;
- Дио 2. - треба да садржи појединости о положају аеродрома;
- Дио 3. - треба да садржи појединости аеродрома које морају бити унијете у АИР-у Босне и Херцеговине;
- Дио 4. - треба да садржи појединости аеродромских оперативних процедура и мјера безбједности; и
- Дио 5. - треба да садржи појединости о организацији и систему управљања безбједности аеродрома.

Члан 56.

Уколико је Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине аеродромског оператора ослободила од било којег захтјева (односно одобрила изузеће или олакшицу) у аеродромском приручнику мора бити уписан идентификациони број тог изузећа одобрен од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, датум када је олакшица ступила на снагу и било који услов или процедура под којим је олакшица одобрена.

Уколико нека захтијевана специфичност није укључена у приручник јер није примјењива на аеродрому, онда оператор мора навести у приручнику разлоге непримјењивости те специфичности.

Чување и доступност аеродромског приручника

Члан 57.

Оператор аеродрома мора доставити уз захтјев за издавање потврде за аеродром у Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине комплетан оригинал аеродромског приручника и једну копију.

Оператор аеродрома мора осигурати да се примјерак комплетног оригиналног аеродромског приручника и потврде за аеродром налазе:

- у архиви управе оператора аеродрома;
- у Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине; и
- једну копију код одговорне особе оператора која треба бити доступна за инспекцију од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине и ентитетских дирекција.

Исто тако оператор је обавезан да направи доступну копију приручника или дијела приручника везано за дужности сваком члану оперативног особља аеродрома и на тај начин осигурати да је сваки члан:

- упознат са садржајем приручника које се односи на њихове дужности; и
- обављају своје дужности у складу са прописаним процедурама.

Дијелови аеродромског приручника који се односе на оператора - корисника аеродрома морају бити достављени истима и дужни су их се придржавати.

Допуне и измјене аеродромског приручника

Члан 58.

Подносиоц захтјева за издавање потврде за аеродром одговоран је за тачност података у приручнику.

Аеродромски оператор мора допуњавати и ажурирати аеродромски приручник кад год је то потребно, а све у сврху тачности информација у приручнику и безбједности провођења операција, односно мора осигурати да приручник увијек садржи тачне информације.

Аеродромски оператор мора на вријеме, обавијестити Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о било каквим промјенама које би желио направити у приручнику. Без знања и сагласности Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине не могу се вршити било какве промјене у одобреном аеродромском приручнику.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће прихватити / одобрити било коју допуну / промјену уколико испуњава услове овога правилника, односно услове за издавање потврде за аеродром.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може издати писмене упуте оператору, тражећи од њега да преправи и допуни приручник у складу са предложеним путама.

ОБАВЕЗЕ ОПЕРАТОРА АЕРОДРОМА

Члан 59.

Имаоц потврде за аеродром обавезан је придржавати се свих услова под којима је одобрена и издата потврда. Основне обавезе оператора аеродрома дате су у овоме дијелу правилника, којих се оператор мора придржавати.

а) Придржавање прописаних и одобрених стандарда и праксе

Члан 60.

Аеродромски оператор је дужан да се придржава међународних стандарда и препоручене праксе према Додатку Конвенције о цивилном ваздухопловству и других пратећих докумената Међународне организације за цивилно ваздухопловство (ИКАО), Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине и одредбама овога правилника, односно обавезан је обезбиједити да аеродром ради у складу са условима и правилима издате потврде за аеродром.

б) Ангажовање квалификованог и оспособљеног оперативног особља и особље за одржавање

Члан 61.

Оператор је дужан да запосли адекватан број квалификованог и стручно обученог особља које осигурава безбједне и квалитетне земаљске услуге и ваздухопловну безбједност операција. Приликом запошљавања особља обавезан је да запосли оспособљено особље које посједује дозволе за дужности које обавља.

Оператор је обавезан да направи програм оспособљавања запосленог особља, исти проводи и адекватно вреднује.

ц) Аеродромске операције и одржавање аеродрома проводити према аеродромском приручнику

Члан 62.

Оператор је дужан да обавља аеродромске операције и одржавање аеродрома у складу са процедурама одређеним аеродромским приручником.

Оператор аеродрома и Служба контроле летења на аеродрому (АТС) дужни су да координирају одговарајући ниво безбједних и квалитетних услуга ваздушног саобраћаја, ради безбједности ваздухоплова у додијељеном ваздушном простору аеродрома.

Та координација ће покривати остале нивое везане за безбједност, као што су аеронаутичке сервисне информације, услуге ваздушног саобраћаја, метеоролошког обезбјеђења и безбједности аеродрома.

д) Успоставити систем управљања безбједности аеродрома

Члан 63.

Оператор је дужан да успостави систем управе безбједности аеродрома, с описом структуре и дужности организације, овласти и одговорности руководиоца организационе структуре. Безбједност операција мора бити уређена на строго одређен начин, и треба је побољшати гдје год је то могуће.

Аеродромски оператор је дужан да обавезе све кориснике аеродрома (укључујући и операторе који користе аеродром као базу, агенције за прихват и отпрему и остале организације које су независне од оператора, а имају везе са летовима или прихватом ваздухоплова), да оперишу у складу са захтјевима који су у вези са безбједносним аспектима аеродрома захтијеваним од стране оператора. Оператор је дужан да надзире такве операције.

Аеродромски оператор је дужан да захтјева од свих корисника аеродрома кооперативност у промоцији безбједности на аеродрому, као и безбједном кориштењу аеродрома.

Корисници су дужни да одмах информишу оператора о било каквој незгоди, инциденту, квару или грешкама које могу утицати на безбједност.

е) Успоставити и проводити интерне провјере и извјештавање о безбједности на аеродрому

Члан 64.

Аеродромски оператор је обавезан да проводи провјеру система управе безбједности, укључујући и инспекцију опреме и аеродромских објеката.

Оператор је обавезан да проводи екстерне провјере и инспекције осталих корисника аеродрома укључујући операторе који користе аеродром као базу, агенције за прихват и отпрему и остале организације који бораве и раде на аеродромима.

Аеродромски оператор је обавезан да осигура да су извјештаји о провјерама, укључујући и извјештаје на аеродромским објектима, услугама и опреми, урађени од стране одговарајућих квалификованих експерата за безбједност.

Аеродромски оператор је обавезан да чува копију/е извјештаје. Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може тражити копију/е извјештаја с циљем прегледа и препорука.

Извјештаји морају бити потписани од стране особа које су извршиле провјере и инспекције.

ф) Овлашћеним особама Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (БХ ДЦА) омогућити приступ на аеродром

Члан 65.

Особе овлаштене од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине могу извршити инспекцију и тестирати објекте, услуге и опрему, документе и забиљешке оператора, као и провјеру система управе безбједности прије него је потврда за аеродром одобрена или обновљена, као и послје тога, у било које вријеме, у сврхе провјере безбједности аеродрома.

Аеродромски оператор на захтјев особља из претходног става је обавезан да дозволи приступ на било који дио аеродрома или аеродромског објекта, укључујући опрему, записе, документа и особље аеродрома.

Аеродромски оператор је дужан да пружи помоћ овлашћеном особљу Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине у обављању активности везаних за прегледе, инспекцију и тестирање аеродрома.

г) Испуњавати обавезе обавијештавања и извјештавања

Члан 66.

Оператор аеродрома је обавезан да се придржава услова и рокова код обавијештавања и извјештавања Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине и Службе контроле летења у складу са захтјевима и ситуацијама.

Аеродромски оператор је дужан да контролише све информације публиковане у АИР-у Босне и Херцеговине, његовим допунама, аманданима, NOTAM-е, пред-летне информације, објаве и достављене информације Служби ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (АИС).

Оператор ће обавијестити Службу ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (AIS) о било којој нетачној информацији у подацима која се односи на тај аеродром.

Оператор је дужан да обавијести Службу ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (AIS) и Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине писменим путем у року од 10 (десет) дана прије наступања икакве промјене на аеродромским објектима, опреми и нивоу услуга која је унапријед планирана и која би вјероватно утицала на тачност информација садржаних у AIP-у Босне и Херцеговине.

Оператор је обавезан да одмах обавијести Службу ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (AIS), контролу летења и летачку оперативу о било каквим околностима за које оператор зна, а то су:

а) препреке, опструкције и опасности;

1. било каква пројекција објекта у кругу зоне лимитиране за препреке на аеродрому; и
2. постојање било каквих услова опструкције или опасности са опасним утицајем на безбједност авијације на или у близини аеродрома;

б) смањење нивоа услуга на аеродрому који су наведени у било којој публикацији Службе ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (AIS-a);,

ц) затварања било које зоне кретања на аеродрому; и

д) остале ситуације које би могле утицати на безбједност ваздухопловства на аеродрому.

Када за аеродромског оператора није изводљиво да информише контролу летења и летачку оперативу о промијењеним околностима на начин како је одређено, оператор онда мора директно обавијестити посаде ваздухоплова који би могли бити угрожени утицајем тих околности.

х) Проводити посебне инспекције

Члан 67.

Аеродромски оператор је дужан да изврши инспекцију аеродрома, у сврху безбједности, и то:

а) након несреће или инцидента ваздухоплова у ситуацијама наведеним у Додатку-у 13. Конвенције о цивилном ваздухопловству;

б) изградње или оправке аеродромских објеката или опреме који су од значаја за безбједност ваздушних операција;

ц) у било које вријеме када су услови на аеродрому такви да могу утицати на безбједност авијације

и) Отклањање препрека са аеродромских површина

Члан 68.

Аеродромски оператор је дужан да отклони сва возила или препреке које се сматрају опасним за безбједност аеродромских површина.

Возила или препреке на аеродромским површинама морају се налазити на одређеним локацијама уз одговарајућа одобрења и под пуном контролом.

ј) Постављање упозорења

Члан 69.

Када ваздухоплов у ниском лету на или у близини аеродрома, или ваздухоплов при таксирању могу бити опасни по људе и земаљски саобраћај, оператор је дужан да предузме сљедеће мјере:

а) постави знакове упозорења на било који јавни пут који се налази у близини маневарских површина; или

б) обавијести одговорне власти које су задужене за постављање таквих знакова упозорења, ако такав јавни пут није под контролом оператора.

НАДЗОР И ИНСПЕКЦИЈА ОПЕРАТОРА АЕРОДРОМА ПОСЛИЈЕ ИЗДАВАЊА ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 70.

Праћење рада аеродромског оператора је сталан и непрекидан процес који је дужна да проводи Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине и надлежне ентитетске дирекције путем овлашћених инспектора.

Инспекцијски надзор треба да се проводи у складу са Правилником ваздухопловне инспекције и процедурама инспекције аеродрома које доноси Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине. Вријеме и динамика инспекције утврђује се годишњим и периодичним плановима инспекције.

Оператор аеродрома мора овлашћеним инспекторима Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине омогућити несметан приступ аеродромским објектима, опреми, службама, као и увид у све документе и информације које се односе на аеродромске операције. Од увида нису изузете и информације које су смјештене у рачунарским и другим системима.

Члан 71.

Оператор аеродрома дужан је да сачини и проводи интерни план провјере, прегледа и инспекција на аеродрому којима треба да буду обухваћени аеродромски објекти, опрема, службе и оператори и корисници аеродрома.

На захтјев овлашћених особа Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине дужан је да предочи план провођења, писмене записе о утврђеном стању и мјерама које су предузете како би се евентуални недостатци отклонили.

СУСПЕНЗИЈА И ПОНИШТЕЊЕ ПОТВРДЕ ЗА АЕРОДРОМ

Члан 72.

Уколико овлаштене особе Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине током надзора и инспекције утврде да се предвиђене операције не извршавају у складу са важећим прописима, нормама, стандардима и утврђеним процедурама, односно да се не изводе на безбједан начин, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине је дужна да предузме прописане административне или законодавне мјере у зависности од озбиљности прекршаја и његовог утицаја на безбједност провођења операција.

Члан 73.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће суспендовати (ограничити) потврду за аеродром уколико утврди да аеродром или његова организација, опрема, објекти и службе нису у складу с важећим прописима, условима и ограничењима.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може тражити од оператора да у одређеном временском периоду предузме мјере за корекцију под условом да је то изводљиво без угрожавања безбједности летења. За вријеме извршења мјера за корекцију Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може прописати ограничење операција на аеродрому.

Саопштење о суспензији може се пренијети привремено усмено или писмено путем факса.

У року од 3 (три) дана од првога обавјештења Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине је дужна да достави писмено рјешење о суспензији са образложењем у коме треба да буду наведени разлози и услови које оператор мора испунити да би могао наставити са операцијама.

Оператор мора у року од највише 6 мјесеци од дана ступања на снагу рјешења о суспензији да измјени и коригује све евентуалне пропусте, како би могао безбједно наставити да врши операције на аеродрому. У случају неиспуњења потребних услова који су били разлог суспензије, у задатом року, Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине ће поништити потврду за аеродром.

СТАТИСТИЧКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Члан 74

Аеродромски оператор је обавезан да шаље статистичке извјештаје Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине у складу са процедуром прописаном у Приручнику за статистику од стране Међународне организације за цивилно ваздухопловство (ICAO документом број 9060. Manual on the Statistics ICAO Programme).

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 75.

Власници или корисници аеродрома из члана 5. овога правилника дужни су у року од 9 (девет) мјесеци од дана ступања на снагу овог правилника да предузму све потребне активности и поднесу захтјев за издавање потврде за аеродром.

До доношења осталих подзаконских аката којима ће се регулисати остала питања из подручја издавања потврде за аеродром и рад аеродрома користиће се прописи који су на снази, уколико нису у супротности са Законом о цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине и међународним стандардима и препорученом праксом ИКАО-а за ову област.

ПРИЛОЗИ

Члан 76.

Прилози уз овај правилник представљају саставни дио правилника и свака измјена и допуна било којег прилога сматра се и измјеном и допуном правилника.

Прилози уз овај правилник поредани су бројевима и представљају службене документе Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, а означени су називом како слиједи:

Прилог 1. Садржај аеродромског Приручника

Прилог 2. Захтјев за издавање потврде

Прилог 3. Формулар о подацима за руководеће особље

Прилог 4. Образац потврде за аеродром за јавну употребу

Прилог 4а. Спецификација услова за кориштење аеродрома са потврдом за јавну употребу

Прилог 5. Образац потврде за аеродром за обичну употребу

Прилог 5а. Спецификација услова за кориштење аеродрома са потврдом за обичну употребу

Прилог 6. Образац потврде аеродрома за привремену употребу

Прилог 6а. Спецификација услова за кориштење аеродрома са привременом потврдом

Члан 77.

Овај правилник ступа на снагу 8 (осам) дана од дана доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласницима ентитета.

Број 02-292.3 -1410/04
10. фебруара 2005. године
Сарајево

Генерални директор
Ђорђе Ратковица, с. р.

Прилог бр.1

САДРЖАЈ АЕРОДРОМСКОГ ПРИРУЧНИКА

Оператор аеродрома мора осигурати да је Приручник за аеродроме овјерен од одговорне особе оператора аеродрома, да има облик и формат за једноставну примјену и да садржи слиједеће.

ДИО 1. - ВОЂЕЊЕ И КОНТРОЛА АЕРОДРОМСКОГ ПРИРУЧНИКА

1.1. Увод

- а) Намјена приручника,
- б) Изјава да је приручник у складу са свим важећим прописима, одредбама и условима за издавање потврде за аеродром,
- ц) Изјава која ће осигурати да ће аеродром, обављајући операције полијетања и слијетања ваздухоплова бити доступан свима под једнаким условима,
- д) Изјава да приручник садржи оперативна упутства којих се особље мора придржавати,

-
- е) Попис и кратак опис различитих дијелова, њихов садржај, намјена и примјена,
 - ф) Доступност система аеронаутичких информација и објављених процедура,
 - г) Систем снимања-записивања кретања авиона,
 - х) Обавезе оператора аеродрома које су регулисане Правилником о условима и начину издавања потврде аеродромског оператора и аеродромским приручником,
 - и) Објашњење и дефиниције појмова и ријечи потребних за употребу приручника.

1.2. Систем допуна и измјена

- а) Дистрибуција и доступност аеродромског приручника,
- б) Допуњавање и ажурирање аеродромског приручника. Услови у којима се изводи, подаци о особи(ама) која је одговорна за издавање и уношење допуна и измјена,
- ц) Запис допуна и измјена са датумом уноса и датумом почетка важности,
- д) Изјава да нису допуштене никакве руком писане измјене и допуне,
- е) Опис начина означавања страница и њихов почетак важности,
- ф) Попис садржаја на означеним другим страницама,
- г) Означавање промјена (на страницама текста и уколико је могуће на картама шема и дијаграмима),
- х) Привремене исправке,
- и) Опис система расподеле допуна и измјена.

1.3. Изузећа - олакшице

Уколико је оператор ослобођен од неких захтјева која прописују међународни стандарди и препоручена пракса Међународне организације за цивилно ваздухопловство (навести индентификацијски број изузећа, датум када је ступило на снагу и било који услов или процедуру под којом је изузеће одобрено).

ДИО 2. - ПОЈЕДИНОСТИ О ЛОКАЦИЈИ АЕРОДРОМА

Опште информације укључују:

- а) план удаљености аеродрома од најближег града или насељеног подручја, и локацију било којег аеродромског објекта ван граничног појаса аеродрома;
- б) појединости око права својине локације на којој се налази аеродром. Уколико границе; аеродрома нису дефинисане у /или појединим дијеловима документа о праву својине; онда је потребан план власништва над локацијом који ће показивати гранични појас и позицију аеродрома;
- ц) појединости око регистрације аеродромског предузећа за обављање дјелатности и овлаштења одговорних управљачких и руководних особа аеродрома;
- д) план аеродрома са објектима за обављање операција укључујући, појединости, као и локацију сваког појединог индикатора вјетра;
- е) план граничног појаса аеродрома; и
- ф) попис објеката високоградње и нискоградње који омогућују обављање дјелатности.

Напомена:

Тачке из претходног дијела прилога означене словима ц), д) и е) требају бити приказане на карти-шеми у размјерама 1: 10.000.

За тачку а) и б) потребни су адекватни изводи и докази (имовинско - правни, судски, овлаштења и именована).

ДИО 3. - ПОЈЕДИНОСТИ О АЕРОДРОМУ КОЈЕ МОРАЈУ БИТИ ПРИЈАВЉЕНЕ У ВАЗДУХОПЛОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ СЛУЖБУ У (AIS)

3.1 Генералне информације

-
- а) назив аеродрома,
 - б) локација аеродрома,
 - ц) географске координате референтне тачке аеродрома одређене на начин како је наведено у Свјетском геодетском систему - 1984 (WGS - 84),
 - д) надморска висина аеродрома и магнетна варијација,
 - е) надморска висина сваког прага и магнетне варијације, надморска висина краја писте и било које више или ниже тачке око писте, и највећа надморска висина зоне додира код писте са прецизним прилазом,
 - ф) референтна температура аеродрома,
 - г) детаљи о радио навигационим средствима на аеродрому; и
 - х) име, адреса, телефонски бројеви оператора аеродрома, на које је увијек доступан.

3.2 Димензије аеродрома и остале информације

Генералне информације, укључују:

- а) полетно-слетна стаза - положај, број, дужина, ширина, положај прагова, нагиб, површински материјал, тип и постојање слободне зоне од препрека за писте са прецизним инструменталним прилазом;
- б) дужина, ширина и тип површине проширења писте, сигурне зоне краја писте, зауставних дијелова писте;
- ц) дужина, ширина и тип површинског материјала рулница;
- д) тип површинског материјала платформе и позиције за паркирање;
- е) дужина слободне зоне и профил земљишта;
- ф) визуелна средства за процедуре прилаза, тип освјетљења (PAPI/APAPI и T - VASIS/AT-VASIS); означавање и освјетљење писте, рулница и платформе; остали визуелни показивачи и средства за контролу на рулницама (укључујући и позиције за чекање на писти, средишње позиције за чекање и зауставна свјетла) на платформи, локацију и тип визуелних средстава система навођења на аеродрому; доступност помоћног напајања система освјетљења;
- г) локацију и фреквенцију VOR-а на позицији провјере на аеродрому;
- х) локацију и положај рулних стаза;
- и) географске координате сваког прага PSS;
- ј) географске координате одговарајућих тачки централне линије рулнице;
- к) географске координате сваке паркинг позиције;
- л) географске координате и највиши ниво елевације значајних препрека у зонама прилаза и полијетања, зонама кружења, на и у близини аеродрома. (Ове информације најбоље могу бити приказане на мапама с обзиром да су исте неопходне за припремање и публикавање аеронаутичких информација, као што је наведено у Додатку-у 4. и 15. Конвенције о цивилном ваздушном саобраћају);
- м) тип слоја површине и носивост одређена кориштењем ACN - PCN методе;
- н) једну или више провјера локације и елевације висиномјера на платформи;
- о) декларисане дистанце (TORA, TODA, ASDA и LDA);
- п) план уклањања оштећених ваздухоплова: телефон, fax и e-mail адреса координатора за уклањање оштећених ваздухоплова на или у околину зона за кретање; информације о могућностима за уклањање, изражене према највећем ваздухоплову за којег је оператор оспособљен да уклони;
- q) противпожарна и спасилачка служба: ниво осигуране заштите, изражен у значењу категорије услуга која треба бити у складу са највећим ваздухопловом који користи аеродром и типу и количини средстава агенаса за гашење пожара доступних на аеродрому.

Важно. - Тачност информација наведених у Дијелу 3 је од битног значаја за безбједност ваздухоплова. Информације о инжињерском премјеру и процјену истих треба додати или верификовати од стране квалификованог техничког особља.

ДИО 4. - ПОЈЕДИНОСТИ АЕРОДРОМСКИХ ОПЕРАТИВНИХ ПРОЦЕДУРА И МЈЕРА БЕЗБЈЕДНОСТИ

4.1 Аеродромски извјештаји

Појединости око процедуре прављења извјештаја о промјенама информација о аеродрому наведених у Зракопловним информацијама Босне и Херцеговине (AIP) и процедура за услов издавања NOTAM-а укључују сљедеће:

- а) обавјештавање Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о тим промјенама и мониторинг о извјештаваним промјенама у току и ван радног времена аеродрома;
- б) имена и улоге особа које обавјештавају о промјенама и њихови бројеви телефона на које су доступни у току и ван радног времена аеродрома; и
- ц) адресе и бројеви телефона достављених од Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине на које треба послати извјештај о промјенама.

4.2 Приступ зонама за кретање на аеродрому

Појединости процедура које су успостављене у координацији са агенцијом задуженом за превентиву незаконитог уплитања у област цивилне авијације на аеродрому и за превенцију незаконитог уласка особа, возила, опреме, животиња и осталог у зоне кретања на аеродрому, укључују:

- а) улоге аеродромског оператора, авиопревозиоца, базних оператора аеродрома, одјела безбједности на аеродрому, Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине и остале државне органе на ову тему; и
- б) имена и улоге особља задуженог за контролу приступа на аеродром, и бројеве телефона на које су доступни за и након радног времена.

4.3 План о ванредним ситуацијама на аеродрому

Појединости плана укључују:

- а) план дјеловања у случају ванредних ситуација на и у близини аеродрома, укључујући и квар ваздухоплова у лету, пожаре на објекту, саботажу, пријетњу бомбом (у ваздухоплову или објекту) незаконито заузимање ваздухоплова; инциденте на аеродрому покривајући могућност инцидената "за вријеме и након узбуне";
- б) детаље и фреквентност тестирања објеката и опреме аеродрома који би били кориштени у хитним ситуацијама;
- ц) детаље и фреквентност вјежби тестирања плана;
- д) попис организација, агенција и особа са овлаштењима које се налазе и не налазе на аеродрому са описом улога; телефони, факсови, е-маил и SITA адресе и радио фреквенције у канцеларијама;
- е) успоставу комитета аеродрома за хитне ситуације / кризне ситуације, организације обуке и вршења осталих припрема за дјеловање у хитним ситуацијама; и
- ф) одређивање одговорне особе / тима задужене за вођење свих операција у хитним ситуацијама на лицу мјеста.

4.4 Противпожарна и спасилачка служба

Дијелови објеката, опреме, особље и процедуре намијењени за испуњавање услова за противпожарну и спасилачку службу, као и имена и улоге особља задуженог за ове службе на аеродрому.

- Прописан поступак о раду ватрогасно - спасилачке службе.
- Прописан поступак о пружању хитне медицинске помоћи / хитна помоћ.

Важно - Ове службе требају бити одговарајуће детаљизирани у плану аеродрома у ванредним ситуацијама.

4.5 Прегледи зоне за кретања и зоне без препрека од стране оператора аеродрома

Појединости процедуре за прегледе укључује:

-
- а) припрему за извршавање прегледа укључујући мјерење коефицијента трења и количине воде на писти и рулницама, за вријеме и након радног времена аеродромских операција;
 - б) начин и средства за комуницирање са контролом лета за вријеме прегледа;
 - ц) начин чувања и локацију резултата прегледа;
 - д) фреквентност и тачно вријеме провођења прегледа;
 - е) листу провјера прегледа;
 - ф) начин извјештавања резултата прегледа и подузимања одговарајућих корака за исправку некоректности; и
 - г) имена и улоге особа задужених за provedбу прегледа, те бројеве телефона на које су те особе доступне у и након радног времена.

4.6 Визуелна средства и електрификацијски сустави

Појединости око процедуре за инспекцију и одржавање аеронаутичких свјетала (укључујући и освјетљења препрека), ознака, маркера и електрификационих система аеродрома, укључују:

- а) припрему за извршавање инспекције у и након радног времена и инспекцијску листу провјере;
- б) начин архивирања резултата инспекције и подузимања корака за исправку некоректности;
- ц) начин извршавања рутинског, и одржавања у хитним ситуацијама;
- д) организирање помоћног напајања, ако има и ако је примјенииво, појединости за било какве друге методе у случају квара дијела или цијелог система; и
- е) имена и улоге особа задужених за провођење инспекције, те бројеве телефона на којима су те особе доступне у и након радног времена.

4.7 Одржавање зоне за кретање

Појединости око објеката и процедура за одржавање зоне за кретање укључују:

- а) прописане поступке за одржавање објеката, опреме и инсталација на аеродрому;
- б) процедуре за одржавање асфалтираних површина;
- ц) процедуре за одржавање неасфалтираних писти и рулница;
- д) процедуре за одржавање проширења писте и рулница;
- е) процедуре за одржавање система одводњавања на аеродрому и
- ф) процедуре за одржавање зона за кретање у зимским условима.

4.8 Радови на аеродрому - безбједност

Појединости процедуре планирања безбједног извођења грађевинских и радова одржавања (укључујући и радове на брзину) на и у околини зоне за кретање, а који могу обухватити и зоне без препрека, укључују:

- а) процедура начина комуникације са контролом лета током извођења радова;
- б) имена, бројеве телефона и улоге особља и организација задужених за планирање и извођење радова, као и одржавање контакта са надлежним цијели период;
- ц) имена и бројеве телефона; у и након радног времена, свих базних оператора, хендлинг агенција и авиопревозника који морају бити обавјештени о таквим радовима; и
- д) дистрибутивну листу плана радова, ако је потребно.

4.9 Услуге прихвата и отпреме

- а) попис послова/услуга које ће обављати оператор аеродрома (Ground services);
- б) тип највећег воздухоплова који ће примати услуге прихвата и отпреме;

-
- ц) процедуре прописане за прихват и отпрему ваздухоплова, путника и робе (Ground Handling Manual);
 - д) прописан начин обављања послова оптерећења и центраже ваздухоплова;
 - е) попис опреме за прихват / отпрему ваздухоплова, путника и робе, као и њихове техничке карактеристике.

4.10 Управљање платформом

Појединости процедуре управљања платформом укључују:

- а) координацију између контроле лета и сектора управљања платформом;
- б) начин одабира паркинг позиција;
- ц) припреме за стартање мотора и издавање дозволе за трактор за вучу;
- д) услуге паркера сигнализисте; и
- е) FOLLOW ME возила.

4.11 Сигурносно управљање платформом

Процедуре обезбјеђивања безбједности на платформи укључују:

- а) заштиту од удара млаза;
- б) предузимање заштитних мјера приликом пуњења ваздухоплова горивом;
- ц) метења платформе;
- д) чишћења платформе;
- е) начин извјештавања о инцидентима и несрећама на платформи; и
- ф) начин процјене придржавања безбједносних стандарда особља које ради на платформи.

4.12 Контрола возила у ваздушној зони (airside)

Појединости око процедуре контроле возила која оперирају у / и близини зоне за кретање укључује:

- а) детаље примјењивих правила у саобраћају (укључујући и ограничење брзине и начин провођења правила); и
- б) метод издавања возачких дозвола за возила која оперишу у зони за кретање.

4.13 Управљање и контрола опасности од дивљачи

Појединости око процедуре за рад у опасним ситуацијама, које утичу на безбједност ваздухоплова, а изазване су присуством птица или сисара у зони летења аеродрома или зони за кретање, укључују:

- а) процјењивање опасности од дивљачи;
- б) прописан поступак заштите од птица и осталих животиња на аеродрому;
- ц) имена и улоге особа задужених за контролу дивљачи, и бројеви телефона на које су доступни у и ван радног времена.

4.14 Контрола препрека

Појединости око провођења процедуре за:

- а) надзор површине без препрека и *Маре Тир 1*. за препреке на површини за полетање;
- б) контролу препрека у зони одговорности оператора;
- ц) надзор висине зграда или објеката у оквирима граница зоне без препрека;
- д) надзор новог развоја у околини аеродрома; и

е) обавјештавање Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине о природи и локацији препрека и сваког накнадног стављања или уклањања препрека, ако је то потребно, укључујући и додавање у публикације МС-а Службе ваздухопловних информација Босне и Херцеговине (AIS-а).

4.15 Уклањање оштећених ваздухоплова

Појединости око процедуре за уклањање оштећених ваздухоплова на или у проширењу зоне за кретање укључују:

- а) улоге аеродромског оператора и власника сертификата о регистрацији ваздухоплова;
- б) начин обавјештавања власника сертификата о регистрацији ваздухоплова;
- ц) начин комуницирања са контролом лета;
- д) врста и попис опреме и начин ангажовања особља за уклањање; и
- е) имена, улоге и бројеви телефона особља задуженог за уклањање оштећених ваздухоплова.

4.16 Руковање опасним материјама

Појединости око процедуре безбједног руковања и складиштења опасних материја на аеродрому, укључују:

- а) припрему посебних зона на аеродрому намијењених за складиштење запаљивих текућина (и ваздухопловног горива) и осталих опасних материја;
- б) прописан начин за сигурно руковање, складиштење и превоз опасних материја; и
- ц) прописан начин снабдијевања ваздухоплова горивом и мазивом, те манипулација истим.

Важно - Опасни материјали укључују запаљиве текућине и чврсте материјале, корозивне текућине, гасове под притиском, магнетизирани и радиоактивне материјале. Начин рада у случају прољевања опасних материја би требао бити укључен у план аеродрома у хитним ситуацијама.

4.17 Операције у случајевима слабе видљивости

Појединости око процедуре у случајевима операција при слабој видљивости, укључујући мјерења и извјештавања о визуелној видљивости на писти како и кад је потребно, имена и бројеве телефона особа, у и након радног времена, задужених за ова мјерења и извјештавања.

4.18 Заштита локација радара и навигационих средстава

Појединости процедуре заштите локације радара и радио навигациона средства, која не смију бити деградирана, а лоцирана су на аеродрому укључују:

- а) врста, локација и карактеристике средстава;
- б) контролу активности у околини радара и навигационих средстава;
- ц) одржавање мјеста локације; и
- д) означавање мјеста знацима опасности од радиоактивних микроталаса.

Важно. - Писмене процедуре за сваку категорију, чисте и јасне информације треба да укључују:

- када, или у каквим околностима, оперативна процедура треба бити активирана;
- како треба бити активирана; мјере које треба подузети;
- особе које то мјере требају подузети; и
- опрему, и приступ опреми потребној за извршавање тих мјера.

Уколико било која од процедура дефинисаних у претходном ставу није примјењива или релевантна, треба навести разлоге за то у дијелу аеродромског приручника који описује наведене процедуре.

ДИО 5. - ОРГАНИЗАЦИЈА И СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЈЕДНОСТИ АЕРОДРОМА

1) Администрација аеродрома

Појединости око администрације аеродрома укључују:

- а) шему и опис организационе структуре аеродрома која наводи имена и позиције кључног особља и њихове одговорности;
- б) број запосленог особља специјализираног по организацијским цјелинама, стручној спреми, радном искуству и посједовању лиценци којим се доказује да посједује довољан број квалификованог особља са искуством у операцијама и одржавању аеродрома;
- ц) име, позицију и број телефона особа надлежних за аеродромску безбједност; и
- д) аеродромске комитете.

2) Систем управљања безбједности

Појединости система управљања безбједности успостављеног да обезбиједи придржавање свих услова безбједности и постизање сталног напретка на пољу провођења безбједности. Битне значајке су:

- а) безбједносна политика, примјењива до сада, у процесу управљања безбједности и његовој вези са оперативним и процесима одржавања аеродрома;
- б) структура или организација СУБ-а, укључујући особље и начин додјеливања индивидуалних или групних задатака из домена безбједности;
- ц) стратегија и планирање СУБ-а као што је, одређивање циљева при извршавању планова безбједности, одабир приоритета за имплементирање безбједности и успостављање оквира контроле ризика на најмањем нивоу који је могућ у пракси, имајући увијек на уму услове из међународних стандарда и препоручене праксе у Дијелу I, Додатка 14 Конвенције о Међународном цивилном ваздухопловству, као и националне регулативе, стандарде, правила и наредбе;
- д) имплементацију СУБ-а, укључујући објекте, методе и процедуре за размјену и проток безбједносних порука, као и provedбу услова безбједности;
- е) систем за имплементацију критичних дјелова безбједности који захтијевају већи ниво интегритета управе безбједности (програм мјера безбједности), и мјера за спровођење;
- ф) мјере промоције безбједности и превенције од несрећа, као и систем контроле ризика који укључује анализу и отклањање несрећа, инцидената, притужби, мана, недостатака, противрјечности и грешака, те сталног надзора безбједности;
- г) интерне сигурносне процјене и преглед појединости система и програма за што квалитетнију контролу безбједности;
- х) систем за документовање свих капацитета аеродрома везаних за безбједност, забиљешки операција и одржавања аеродрома, укључујући информације о дизајну и изградњи аеродрома и освјетљења. Систем би требао омогућити лак проналазак досијеа укључујући и мапе;
- и) обучавање и оспособљавање особља, укључујући преглед и процјену адекватности нивоа обуке о дужностима у домену сигурности, и система сертификарања теста способности особља; и
- ј) скупљање и provedба клаузула везаних за безбједност у домену радова изградње на аеродрому.

ЗАХТЈЕВ ЗА ПОТВРДУ ЗА ОПЕРАТОРА АЕРОДРОМА

А) ИЗДАВАЊЕ

Б) ПРОДУЖЕЊЕ

ВАЖНО – Прије испуњавања формулара најсјиво прочитати сљедећи текст.

-Подносноцу Захтјева.

Веома је важно да одговорите на сва релевантна питања, јер ће то помоћи при отклањању могућих проблема у процесуирању вашег Захтјева.

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине може издати Потврду само ако утврди да и аеродром и подносиоц Захтјева испуњавају услове везане за безбједност у сврхе издавања потврде. Овај процес ће укључити инспекцију и процјену аеродрома у складу са међународно договореним критеријима који одговарају природи и обиму предложених операција. Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине такође мора утврдити да је Подносилац Захтјева компетентан да осигура оперативну безбједну околину за ваздухоплове и ваздушне операције. Многа питања из овог формулара теже одговорима који задовољавају такав оперативан начин рада.

1. Секција 1 и 2 ће обезбиједити информације о Подносиоцу Захтјева и аеродрому, неки од ових детаља ће бити унесени у потврду;
2. Секција 3 ће обезбиједити информације о кључном особљу које има дужности везане за безбједност;
3. Секција 4 ће обезбиједити детаље о природи, обиму и типу предложених операција;
4. Секција 5 ће обезбиједити информације о мјерама које ће омогућити безбједност ваздушног простора аеродрома;
5. Секције 6 ће обезбиједити информације о правима Подносиоца Захтјева да користи наведену локацију као аеродром и мјере за провођење контроле над активностима које ће се обављати на том аеродрому;
6. Секција 7 ће обезбиједити информације на основу којих ће се процијенити категорије везане за процес издавања потврде;
7. Секција 8 се бави аеродромским приручником који ће бити прегледан од стране Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине као основни показатељ компетентности Подносиоца Захтјева да безбједно оперише аеродромом.
8. Молимо Вас добро проучите секције 10, 11, и 12.

Молимо Вас да приложите све потребне документе, прилоге и уплате дате на крају овога Захтјева.

Контактирати на **#033 251 352** ако имате потешкоћа при испуњавању овог формулара.
Захтјев са свим потребним документима и прилозима можете доставити лично или поштом на адресу:
Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, Фехима Еф. Чурчића бр. 6, Сарајево
С поштовањем,

СЕКТОР ЗА РЕГУЛАТИВУ БХДЦА

Прилог бр. 2

1. ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТИЈЕВА (неопходни за уписивање у Потврду)

Важно:

(1) Власник Потврде може бити правно или физичко лице. Уколико су овлаштени група или клуб а не подузеће, име(на) особе(а) власника Потврде који је/су задужен(и) за провођење услова наведених у Потврди.

(2) Гдје се ради о подносиоцу Захтјева као појединцу, мора бити приложена важећа биографија заједно са Захтјевом.

1.1 Пуно име и презиме подносиоца:

1.2 Адреса подносиоца:

1.3 Број телефона:

1.4 Број факса:

1.5 Е-mail адреса:

2. ПОДАЦИ О АЕРОДРОМУ (неопходни за уписивање у потврду)

2.1 Предложено име аеродрома:

2.2 Адреса аеродрома:

2.3 Број телефона:

2.4 Број факса:

2.5 Позиција аеродрома у зависности од најближег града:

2.6 Географске координате референтне тачке:

2.7 Основне смјернице о Стандардима из WGS 84:

3. РУКОВОДЕЋЕ ОСОБЉЕ УПРАВЕ

ИСПУНИТИ САМО У СЛУЧАЈУ ГДЈЕ ЈЕ АПЛИКАНТ КОМПАНИЈА ИЛИ ПРЕДУЗЕЋЕ

3.1 Предсједник Управног – надзорног одбора:

Име:

Број телефона:

3.2 Извршни Директор (ако је другачије од горе наведене особе):

Име:

Број телефона:

ОБАВЕЗНО ИСПУНИТИ – ВАЖИ ЗА СВЕ ПОДНОСИОЦЕ ЗАХТЈЕВА

3.3 Особа задужена за свакодневне операције на аеродрому:

(Молимо приложите попуњени формулар у прилогу 3.)

Име:

Статус:

Број телефона:

3.4 Особа задужена за безбједност аеродрома (ако је другачије од наведеног у 3.3):

(Молимо приложите попуњени формулар у прилогу 3.)

Име:

Статус:

Број телефона:

3.5 Особа задужена за контролу свакодневних операција Ватрогасно-спасилачке службе:

(Молимо приложите попуњени формулар у прилогу 3.)

Име:

Статус:

Број телефона:

3.6 Даваоц услуга Контроле Летења

Име:

Адреса:

4. АКТИВНОСТИ НА АЕРОДРОМУ

4.1 Период на који се тражи потврда.

4.2 Да ли тражите потврду за ЈАВНУ УПОТРЕБУ
како је дефинисано у члану 14. Закона о ваздухопловству БиХ ?

ДА НЕ

4.3 Да ли тражите потврду за обичну употребу аеродрома ?

ДА НЕ

4.4 Да ли тражите привремену потврду за аеродром ?

ДА НЕ

4.5 Да ли се тражи потврда за ноћне операције ?

ДА НЕ

4.6 Уколико аеродрому не буде издата потврда за операције ноћу,
да ли има намјеру поставити аеронаутичка свјетла?

ДА НЕ

4.7 Ако је одговор на 4.5 и 4.6 горе ДА, захтијеваће се постављање аеронаутичких свјетала. Молимо наведите детаље о предложеној расвјети.

Образложење:

4.8 Молимо наведите детаље о другим предложеним ваздушним активностима које се могу обављати на аеродромима којима није издата потврда (нпр: једриличарство, падобранство, микролетови):

--

4.9 Класификација ваздухоплова који ће вршити операције на аеродрому (ваздухоплови и хеликоптери):

--

4.10 Тип и укупна максимална одобрена тежина најтежег ваздухоплова на летовима у сврхе јавног превоза путника или давања инструкција летења који се очекује да ће бити кориштен на аеродрому, укључујући његову укупну дужину и максималну ширину трупа.

	ЈАВНИ ТРАНСПОРТ ПУТНИКА	ИНСТРУКЦИЈЕ ЛЕТЕЊА
ТИП		
ТЕЖИНА		
ДУЖИНА		
ШИРИНА		

4.11 Очекивани просјек броја операција ваздухоплова наведеног у 4.10 у току три наојгеређенија мјесеца у години (једна операција подрзумијева једно полијетање и једно слијетање).

	ЈАВНИ ТРАНСПОРТ ПУТНИКА	ИНСТРУКЦИЈЕ ЛЕТЕЊА
ТИП		
ОПЕРАЦИЈЕ		

5. АЕРОДРОМСКЕ УСЛУГЕ

Од доле наведеног, које ће ставке бити осигуране:

- (а) Служба Контроле Летења са лиценцираним контролорима ? ДА НЕ
- (б) Служба Информација о Летовима на Аеродрому ? ДА НЕ
- (ц) Служба прихвата и отпреме ваздухоплова, путника и ствари? ДА НЕ
- (д) Карго служба ? ДА НЕ

6. УПРАВЉАЊЕ АЕРОДРОМОМ

Да ли сте Ви власник аеродрома? ДА НЕ

Да ли сте Ви корисник аеродрома? ДА НЕ

АКО НЕ – Молимо наведите:

- 6.1 Детаљи о правима којима располажете око локације (посебно правни статус и имовинско правни односи):

- 6.2 Период за који располажете тим правима, укључујући вријеме трајања:

ОД	ДО	ВРИЈЕМЕ ТРАЈАЊА

- 6.3 Име и адреса власника или име особе која је изнајмила земљиште, а чија дозвола је добијена да би се локација користила као аеродром.

6.4 Да ли постоје јавна или приватна права на или у околини предложене локације за аеродром? ДА НЕ

6.5 Ако постоје, да ли би кориштење локације за аеродром било у супротности са таквим правима? ДА НЕ

6.6 Ако постоји ризик о колизији са тим правима, да ли је остварен неки вид договора са власником тих права око кориштења локације за аеродром? ДА НЕ

6.7 Ако је договор постигнут, молимо наведите детаље о истом:

6.8 Да ли имате комплетну контролу над свим авио-операцијама на аеродрому? ДА НЕ

Ако је одговор НЕ, молимо наведите детаље о природи ваздухопловних операција ван ваше контроле и особу која има под својом контролом те операције.

6.9 Да ли је локалним властима достављена мапа или упуство која показује висину изнад које се не би смјело градити у околини аеродрома? ДА НЕ

7. САОБРАЋАЈНО ОПТЕРЕЋЕЊЕ

Молимо да у складу са доле наведеним тежинама ваздухоплова одговарајуће за Ваш аеродром наведете укупан број операција ваздухоплова у тој категорији које очекујете у току 3 најактивнија мјесеца у години почевши од 01 Јула, а који лете у сврхе јавног транспорта путника или инструкцијских летова или обоје.

Важно – Неопходна бројка је комбиновани збир за 3 најактивнија мјесеца у слиједу, а свако полијетање и слијетање се сматра као једна операција.

КАТЕГОРИЈА (у односу на тежину ваздухоплова)

Број операција

7.1 а) ваздухоплов чија тежина не прелази 2370 кг

б) ваздухоплов чија тежина прелази 2370 кг

8. АЕРОДРОМСКИ ПРИРУЧНИК

8.1 Да ли је аеродромски приручник приложен уз ову апликацију?

ДА НЕ

8.2 Уколико није, молимо наведите када се очекује прилагање истог у Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

Важно – Неће бити покренут поступак за утврђивање услова за издавање Потврде за аеродром док аеродромски приручник не буде достављен у Дирекцију за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

9. ОСТАЛИ КОМЕНТАРИ

10. ПРИЛОЗИ

- Оригинал и једна копија Аеродромског приручника.
- Копију уплатнице о уплати трошкова издавања потврде.
- Подаци о руководећем особљу, према обрасцу у прилогу бр. 3.

11. НАПОМЕНА

- Захтјев за прво издавање аеродромске потврде се подноси 90 (деведесет) дана прије почетка планираних операција.
- Захтјев за продужење, пренос или отказивање аеродромске потврде се подноси најмање 60 (шездесет) дана прије истека важности.
- Захтјев за измјену (допуно) аеродромске потврде се подноси најмање 30 (тридесет) дана прије измјене (допуне).

12. ИЗЈАВА

Изјављујем да су све наведене информације тачне у сваком погледу и да нити једна битна информација није задржана.
Извршићу плаћање свих неопходних трошкова Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине везаних за процес издавања потврде за аеродром.

Важно – Сматрат ће се прекршајем свака неистинита презентација у сврхе обманљивања ради добијања одобрења, издавања, обнављања или мјењања Потврде за аеродром.

Потпис подносиоца Захтјева Датум:

(или овлашћеног представника)

Име и Презиме

(великим штампаним словима)

Дужност

Подаци о руководећем особљу за које се захтјева сагласност:
(Details of Management Personnel required):

Прилог бр. 3.

1. Име:
(Name):

2. Позиција:
(Position):

3. Квалификације значајне за тачку 2 – позицију:
(Qualifications relevant to the item (2) position):

4. Радно искуство значајно за тачку 2 – позицију:
(Work Experience relevant to the item (2) position):

Потпис:
(Signature):

Датум:
(Date):

Молимо Вас да испуњени образац пошаљете поштом на адресу Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине или доставити уз захтјев:
(On completion, please send this form under confidential cover to the BH DCA):

Организација:
(Organization):

Попуњава Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине
(BH DCA use only)

Име и потпис овлашћене особе Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине за прихватање горе наведене особе:
(Name and signature of authorized BH DCA staff member accepting this person):

Потпис:
(Signature):

Датум:
(Date):

Име:
(Name):

Одјел:
(Office):

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Ministarstvo komunikacija i transporta
Direkcija za civilno vazduhoplovstvo

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communications and Transport
Directorate of Civil Aviation

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

ПОТВРДА ЗА АЕРОДРОМ ЗА ЈАВНУ УПОТРЕБУ
CERTIFICATE OF AERODROME
FOR PUBLIC USE

No: XXX

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине овим потврђује да је
On behalf of the BH DCA it is hereby certified that

[АЕРОДРОМ]

[Адреса]

задовољно захтјеве прописане Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине и одговарајућим подзаконским актима и да је утврђена способност за извођење операција на аеродрому за јавни саобраћај, под условима наведеним у спецификацији операција.

has satisfied the Operator Certification requirements prescribed in Civil Aviation Law of Bosnia and Herzegovina and applicable national legislation and has been found competent to conduct operation on the aerodrom for public use, subject to the conditions of the attached Operations Specifications.

Ова потврда није преносива и уколико се не суспендује, остаје важећа до [дан/мјесец(ријечима) године(бројкама)].

This Certificate is not transferable and unless sooner suspended or revoked, shall continue in effect until [day/month (in words) of year (in figures)]

Издано у:

Датум:

.....

Потпис:

Име:

Дужност:

М.П

СПЕЦИФИКАЦИЈА УСЛОВА ЗА КОРИШТЕЊЕ
АЕРОДРОМА СА ПОТВРДОМ ЗА ЈАВНУ УПОТРЕБУ

(Назив аеродрома)

У складу са одредбама члана 14. Закона о ваздухопловству БиХ ("Службени гласник БиХ" број 02/04) и Правилника о начину и условима издавања потврде за аеродром, Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ издаје потврду за аеродром, који ће бити кориштен као мјесто полетања и слетања ваздухоплова максималне дозвољене тежине _____ и дужине _____, који се користе у сврху јавног транспорта путника и роба или у сврху давања инструкција летења за оспособљавање професионалног летачког особља и стицања овлаштења под следећим условима:

а) **СТАНДАРДНИ УСЛОВИ:**

1. Аеродрому је издата потврда за јавну употребу и у току отворености за полетање и слетање ваздухоплова бити ће доступан свим корисницима под истим условима;
2. Аеродром се може користити само под условима издавања аеродромске потврде, и стандардима, пракси и процедурама одобреним у аеродромском приручнику;
3. Ниједан ваздухоплов не може полетјети или слетјети на аеродром ако одговарајуће ватрогасно – спасилачка и медицинска служба, као и опрема за прихват и опслуживање таквог ваздухоплова није спремна. Све наведене услуге и опрема ће бити спремни за дјеловање за вријеме отворености аеродрома;
4. Аеродрому је издата потврда за полетање и слетање ноћу. Систем свјетала који одговара категорији ПСС ће бити стално у употреби за вријеме операција ноћу, осигуравајући да мањи кварови, који не угрожавају безбједност операција неће утицати на полетање и слетање ваздухоплова;
5. Промјене у физичким карактеристикама аеродрома, укључујући, и изградњу нових објеката, односно дограђивање постојећих или промјене визуелне навигације не могу бити извршени без предходног консултовања и одобрења Дирекције за цивилно ваздухопловство БиХ;
6. Власник потврде ће што је прије могуће извјестити Дирекцију за цивилно ваздухопловство БиХ о промјенама везаним за аеродром као што су промјене материјала на маневарским површинама и промјенама карактеристике препрека у зонама прилаза и полетања и кружења и др;
7. Било какво јавно право проласка испод или поред зоне за слетање мора бити адекватно означено знацима упозорења од опасности ваздухоплова;
8. Аеродром ће бити доступан за полетање и слетање у времену отворености и не може бити отворен ван тог времена, осим ако му у складу са и под условима наведеним у одређеним аранжманима не буде одобрена доступност ван одређеног времена.
9. Без обзира на став тачке 1. додатка 4.а. овом потврдом не може се омогућити другим лицима да користе аеродром без сагласности власника потврде.

б) **ДОПУНСКИ УСЛОВИ И ОГРАНИЧЕЊА**

1. Допунски услови:

2. Ограничења:

Издато у _____

Генерални директор

Датум _____

МП

Прилог бр. 5

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство комуникација и транспорта
Дирекција за цивилно ваздухопловство

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communications and Transport
Directorate of Civil Aviation

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

ПОТВРДА ЗА АЕРОДРОМ ЗА ОБИЧНУ
УПОТРЕБУ
CERTIFICATE OF AERODROME
FOR ORDINARY USE

No: XXX

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине овим потврђује да је
On behalf of the BH DCA it is hereby certified that

[АЕРОДРОМ]

[Адреса]

задовољно захтјеве прописане Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине и одговарајућим подзаконским актима и да је утврђена способност за извођење операција на аеродрому за јавни саобраћај, под условима наведеним у спецификацији операција.

has satisfied the Operator Certification requirements prescribed in Civil Aviation Law of Bosnia and Herzegovina and applicable national legislation and has been found competent to conduct operation on the aerodrom for public use, subject to the conditions of the attached Operations Specifications.

Ова потврда није преносива и уколико се не суспендује, остаје важећа до [дан/мјесец(ријечима) године(бројкама)].

This Certificate is not transferable and unless sooner suspended or revoked, shall continue in effect until [day/month (in words) of year (in figures)]

Издано у:

Датум:

.....

Потпис:

Име:

Дужност:

М.П

Прилог бр. 5а

СПЕЦИФИКАЦИЈА УСЛОВА ЗА КОРИШТЕЊЕ
АЕРОДРОМА СА ПОТВРДОМ ЗА ОБИЧНУ УПОТРЕБУ

(Назив аеродрома)

У складу са одредбама члана 14. Закона о ваздухопловству БиХ ("Службени гласник БиХ" број 02/04) и Правилника о начину и условима издавања потврде за аеродром. Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ издаје потврду за аеродром, који ће бити кориштен као мјесто полетања и слетања ваздухоплова максималне дозвољене тежине _____ и дуљине _____, који се користе у сврху јавног транспорта путника и роба или у сврху давања инструкција летења за оспособљавање професионалног летачког особља и стицања овлаштења под сљедећим условима:

а) **СТАНДАРДНИ УСЛОВИ:**

1. Аеродрому је издата потврда само за кориштење од стране власника потврде или особа које он овласти;
2. Аеродром се може користити само под условима издавања аеродромске потврде, и стандардима, пракси и процедурама одобреним у аеродромском приручнику;
3. Ниједан ваздухоплов не може полетјети или слетјети на аеродром ако одговарајуће ватрогасно – спасилачка и медицинска служба, као и опрема за прихват и опслуживање таквог ваздухоплова није спремна. Све наведене услуге и опрема ће бити спремни за дјеловање за вријеме отворености аеродрома;
4. Промјене у физичким карактеристикама аеродрома, укључујући, и изградњу нових објеката, односно дограђивање постојећих или промјене визуелне навигације немогу бити извршени без предходног консултовања и одобрења Дирекције за цивилно ваздухопловство БиХ;
5. Власник потврде ће што је прије могуће изјестити Дирекцију за цивилно ваздухопловство БиХ о промјенама везаним за аеродром као што су промјене материјала на маневарским површинама и промјенама карактеристике препрека у зонама прилаза и полетања и кружења и др;

За ноћне операције:

6. Аеродрому је издата потврда за полетање и слетање ноћу. Систем свјетала који одговара категорији ПСС ће бити стално у употреби за вријеме операција ноћу, осигуравајући да мањи кварови, који не угрожавају безбједност операција неће утјецати на полетање и слетање ваздухоплова;

Само за дневне операције:

7. Аеродрому није издата потврда за полетање и слетање ноћу; и
8. Било какво јавно право проласка испод или поред зоне за слетање мора бити адекватно означено знацима упозорења од опасности ваздухоплова;

б) **ДОПУНСКИ УСЛОВИ И ОГРАНИЧЕЊА**

3. Допунски услови:

4. Ограничења:

Издато у _____
Датум _____

МП

Генерални директор

Прилог бр. 6

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство комуникација и транспорта
Дирекција за цивилно ваздухопловство

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communications and Transport
Directorate of Civil Aviation

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

ПРИВРЕМЕНА ПОТВРДА
ЗА АЕРОДРОМ
TEMPORARY AERODROME CERTIFICATE

№: XXX

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине *овим потврђује да је*
On behalf of the BH DCA it is hereby certified that

[АЕРОДРОМ]

[Адреса]

задовољно захтјеве прописане Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине и одговарајућим подзаконским актима и да је утврђена способност за извођење операција на аеродрому за јавни саобраћај, под условима наведеним у спецификацији операција.

has satisfied the Operator Certification requirements prescribed in Civil Aviation Law of Bosnia and Herzegovina and applicable national legislation and has been found competent to conduct operation on the aerodrom for public use, subject to the conditions of the attached Operations Specifications.

Ова потврда није преносива и уколико се не суспендује, остаје важећа до [дан/мјесец(ријечима) године(бројкама)].

This Certificate is not transferable and unless sooner suspended or revoked, shall continue in effect until [day/month (in words) of year (in figures)]

Издано у:

Датум:

.....

Потпис:

Име:

Дужност:

М.П

Прилог бр. 6а

СПЕЦИФИКАЦИЈА УСЛОВА ЗА КОРИШТЕЊЕ
АЕРОДРОМА СА ПОТВРДОМ ЗА ПРИВРЕМЕНУ УПОТРЕБУ

(Назив аеродрома)

У складу са одредбама члана 14. Закона о ваздухопловству БиХ ("Службени гласник БиХ" број 02/04) и Правилника о начину и условима издавања потврде за аеродром. Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ издаје потврду за аеродром, који ће бити кориштен као мјесто полетања и слетања ваздухоплова максималне дозвољене тежине _____ и дуљине _____, који се користе у сврху јавног транспорта путника и роба или у сврху давања инструкција летења за оспособљавање професионалног летачког особља и стицања овлаштења под сљедећим условима:

а) СТАНДАРДНИ УСЛОВИ:

1. Аеродрому је издата потврда само за кориштење од стране власника потврде или особа које он посебно овласти;
2. Аеродром се може користити само под условима издавања привремене аеродромске потврде, и привремено одобрених оперативних процедура;
3. Ниједан ваздухоплов не може полетјети или слетјети на аеродром ако одговарајуће ватрогасно – спасилачка и медицинска служба, као и опрема за прихват и опслуживање таквог ваздухоплова није спремна. Све наведене услуге и опрема ће бити спремни за дјеловање за вријеме отворености аеродрома;
4. Промјене у физичким карактеристикама аеродрома, укључујући, и изградњу нових објеката, односно дограђивање постојећих или промјене визуелне навигације немогу бити извршени без предходног консултовања и одобрења Дирекције за цивилно ваздухопловство БиХ;
5. Било какво јавно право проласка испод или поред зоне за слетање мора бити адекватно означено знацима упозорења од опасности ваздухоплова;
6. Власник потврде ће што је прије могуће извјестити Дирекцију за цивилно ваздухопловство БиХ о промјенама везаним за аеродром као што су промјене материјала на маневарским површинама и промјенама карактеристике препрека у зонама прилаза и полетања и кружења и др.;
7. Аеродрому није издата потврда за полијетање и слијетање ноћу; и
8. Аеродром ће бити доступан за полетање и слетање у времену отворености и не може бити отворен ван тог времена, осим ако му у складу са и под условима наведеним у одређеним аранжманима не буде одобрена доступност ван одређеног времена.

б) ДОПУНСКИ УСЛОВИ И ОГРАНИЧЕЊА

5. Допунски услови:

6. Ограничења:

Издато у _____

Генерални директор

Датум _____

МП